
DOSLOV

Od ukončení výzkumu v Horních Věstonicích do zpracování definitivní verze rukopisu monografie uplynulo více než pět let. V tomto údobí jsme příležitostně zajížděli do obce, abychom pozorovali její proměny a setkali se s lidmi, kteří se stali objektem našeho studia.

Změny, které jsme zaznamenali, signalizují tato fakta: Počet domů vzrostl na 148 (z toho 137 je trvale obydlených a 7 slouží k rekreačním účelům). V Horních Věstonicích je dnes 97 bytů vybaveno koupelnou, 123 byty vodovodem, 49 bytů má ústřední topení; ve 126 domech je chladnička, v 13 automatická pračka (jiný druh pračky ve 115 bytech), barevný televizor vlastní 11 domácností, černobílý televizor 109 domácností, 58 rodin má vlastní auto. V obci bydlí 507 osob (ženy mají převahu nad muži). Z celkového počtu 239 ekonomicky aktivních osob pracují v místě 92 osoby, v okrese 141 osoba, mimo okres 3 osoby a mimo kraj 3 osoby. 495 obyvatel je národnosti české, 10 obyvatel národnosti slovenské a 2 osoby mají národnost ukrajinskou. V obci je 136 společně hospodařících domácností. Věkové složení obyvatel je následující: narození 1920 a dříve 70 osob (z toho 30 mužů a 40 žen), věková skupina 1921–1925 čítá 34 osoby (z toho 17 mužů a 17 žen), věková skupina 1926–1945 má 97 osob (z toho 50 mužů a 47 žen), narozených v letech 1946–1960 je 132 (z toho 73 mužů a 59 žen), do skupiny 1961–1965 patří 43 osoby (z toho 18 mužů a 59 žen), narození 1966–1974 čítají 68 osob (z toho 30 mužského a 38 ženského pohlaví), v letech 1975–1977 se narodilo 39 osob (z toho 20 mužského a 18 ženského pohlaví); nejmladší věková skupina (1978–1980) má 25 dětí (z toho 11 mužského a 14 ženského pohlaví).

V uplynulých letech došlo ke zlepšení životního prostředí především přestavbou a vybudováním nových inženýrských sítí (vodovod, kanalizace, komunikace), úpravou předzahrádek a rekonstrukcí nízkého napětí. Od roku 1975 bylo postaveno 15 nových rodinných domků; řada starých zemědělských usedlostí byla přestavěna podle současných požadavků a potřeb obyvatel.

Při volbách v roce 1981 bylo zvoleno 17 poslanců, z toho 10 poslanců ve

věku do 35 let, 5 poslanců do 50 let a 2 poslanci ve věku nad 50 let (z uvedeného počtu je 9 členů KSČ a 8 poslanců bez politické příslušnosti; podle sociálního složení je 8 poslanců členy JZD, 4 příslušníci inteligence, 5 ostatní pracující, ze 17 poslanců je 10 mužů a 7 žen). Předsedou národního výboru byl zvolen *Josef Štastný*, který v předchozím období zastával funkci tajemníka MNV. Neaktivnějšími společenskými organizacemi v obci jsou v posledních letech Sokol, Dohlížecí výbor spotřebního družstva Jednota, Český svaz žen; zvyšuje se aktivita Socialistického svazu mládeže a Československého červeného kříže. Pravidelně pracuje místní výbor Národní fronty.

Jednotné zemědělské družstvo Pálava, které vzniklo v roce 1974 sloučením družstev v Horních Věstonicích, Dolních Věstonicích, Pavlově a Milovicích, obhospodařuje v současné době 2 141 ha zemědělské půdy (z toho 1 398 ha orné půdy a 311 ha vinic). JZD dosahuje dobrých výsledků ve výrobě obilovin, vinařství i živočišné výrobě.

Iniciátory společenského a kulturního života obce jsou společenské organizace, které také pořádají plesy a taneční zábavy. V této činnosti narážejí na nedostatek finančních prostředků, potřebných ke krytí neúměrně vzrůstajících odměn hudebníkům. Tato situace vede ze strany organizátorů ke snížení zájmu o akce tohoto druhu. Pevnou složkou života vesnice jsou některé tradiční slavnosti, zejména hody, vino-braní a masopust, a také nově zavedené akce, jako oslavy Mezinárodního dne dětí, Mezinárodního dne žen a další. Výrazem kulturní integrace je činnost souboru lidových písní a tanců Pálava, působícího při klubovém zařízení MNV Horní Věstonice a JZD Pálava se sídlem v Pavlově, který má v současné době cimbálovou muziku, ženský sbor a taneční skupinu. Spolu s dětským folklórním souborem Palavánkem vystupuje při různých příležitostech v obci a jejím okolí, a také zajíždí na kulturní vystoupení a národopisné slavnosti do vzdálenějších míst. Oba soubory, obětavě vedené *Zlatislavou Krůzovou*, jsou dobrými propagátory lidového umění v pohraničním regionu. Aktivním článkem kulturního života v obci je rovněž místní sbor pro občanské záležitosti.

Pohraniční obec se tedy může v posledních letech vykázat řadou úspěchů. Je zde však stále hodně rezerv jak zlepšit občanskou a kulturní vybavenost vesnice. Horní Věstonice by si jistě zasloužily lepší obchodní síť, restaurační zařízení, kulturní dům, kino. Život zdejších pracovitých lidí by byl ještě bohatější a skýtal by větší možnosti pestřejšího využívání volného času než doposud.

Ohlížíme-li se nad vývojem, který prodělala obec od období, kdy jsme uzavřeli náš výzkum, plně si uvědomujeme změny v životním prostředí i v samotných lidech. A zdá se až symbolické, že mezi občany, kteří se nejvíce zasloužili o přestavbu vesnice v posledních letech, zaznamenáváme jména *Bohumil Gorčík*, *Jan Hajdůch*, *Ladislav Lekavý*, *Josef Mlčůch*, *Martin Nečas*, *Josef Zemčík*; obětavých lidí, kteří brzy po skončení druhé světové války přišli mezi prvními do jihomoravského pohraničí, aby v něm obnovili život a vrátili toto území českému národu a státu.

Václav Frolec